

Survivors

Testimoni
de dones
afectades
per la
violència
armada

Presentació

Al món hi ha uns 640 milions d'armes lleugeres, o sigui, una arma per cada deu habitants. A més, es calcula que entre 10 i 14 mil milions de noves municions surten al mercat cada any, una quantitat suficient per matar dues vegades cada persona.

Avui, les armes circulen pels carrers de ciutats com Manila, Bagdad, Trípoli, o Blacksburg amb una impunitat total. Així, la proliferació i l'ús il·lícit de les armes lleugeres posen en perill la seguretat dels ciutadans i ciutadanes, minven el bon govern dels països, contribueixen a la violació dels drets humans i fan augmentar la pobresa.

Pel que fa a les víctimes, malgrat que les dones tenen menys probabilitats de rebre un tret que els homes, són molt vulnerables a la violència armada que, sovint, pateixen només pel fet de ser dones.

A Sud-àfrica, per exemple, cada trenta hores una dona mor assassinada a trets per la seva actual o anterior parella amb un arma de foc adquirida legalment. En zones en conflicte, la violència sexual a punta de pistola s'utilitza com a tàctica de guerra per aterrir i controlar la població civil. En una enquesta feta a Rio de Janeiro, el 86% de les dones víctimes de violència domèstica confessava que el seu agressor posseïa una arma i que elles desitjaven acabar la relació però no ho feien per por a les represàlies.

Aquest informe, elaborat per la xarxa de dones de IANSA (*International Action Network on Small Arms*), té per objectiu donar veu a dones que han sobreviscut la violència armada. A través dels seus testimonis directes i punyents, es pot comprovar com sofreixen de manera desproporcionada, atès que gairebé mai són les que compren, posseeixen o usen les armes de foc. No obstant, aquestes veus no són de dones derrotades sinó de persones que denuncien de manera activa els terribles efectes de la proliferació i descontrol d'armes a tot el món.

La *Fundació per la Pau*, membre a Catalunya de la Xarxa IANSA, ha volgut traduir l'informe *Survivors* com a mostra de reconeixement a la important tasca que realitzen milers de dones arreu del món per eradicar la violència armada. En aquesta línia, la Fundació ha organitzat diverses edicions de la Trobada Dones i Pau, per ressaltar el paper actiu i eficaç de les dones en la difusió de la cultura de pau.

És clar que les causes dels 20 conflictes armats oberts al món, així com de les diverses situacions de violència que es manifesten arreu, són complexes i diverses. Ara bé, la proliferació incontrolada d'armes n'agreuja enormement les conseqüències.

Des de la *Fundació per la Pau*, tenim el convenciment que és possible construir alternatives a l'ús de la violència, per això treballem des de l'any 1983 per la instauració progressiva d'una cultura de pau.

Jordi Armadans, director de la Fundació per la Pau

Advertència

Sobre "Supervivents"

Un miler de persones moren cada dia per trets d'armes de foc i moltes més resulten ferides de gravetat. De tota manera, l'epidèmia global de la violència armada no afecta homes i dones de la mateixa manera. Els homes són la gran majoria de víctimes directes de la violència armada i també són majoritàriament els agressors, mentre que les dones pateixen de manera desproporcionada, ja que no acostumen a comprar, tenir ni utilitzar armes. Cada any, més de 30.000 dones i nenes són assassinades amb armes de foc, i milions d'elles pateixen traumes, són intimidades, esclavitzades, assaltades i violades a punta de pistola.

Supervivents presenta els testimonis de diverses dones amb la violència armada, explicats amb les seves pròpies paraules. Els relats inclouen des de la tortura a l'Àfrica central fins a la violència de gènere a Europa; des del foc creuat a l'Àsia fins al patiment per la pèrdua d'un fill assassinat a Amèrica. Horroroses i de vegades esperançadores, les setze històries són una imatge de les repercussions de les armes en les vides de dones corrents.

La majoria d'aquestes històries passen a casa. A diferència dels homes, les dones solen topar amb la violència armada a la seva llar i no en llocs públics.

Algunes de les històries criden l'atenció sobre el fet que les dones són particularment vulnerables a la violència sexual i a la intimidació a punta de pistola, agressions que actualment es fan servir com a tàctiques militars i polítiques deliberades durant els conflictes armats. Fins i tot quan les dones no són l'objectiu directe de la violència armada, elles i els seus fills pateixen les pitjors repercussions socioeconòmiques i emocionals d'aquesta violència, com ara el fet d'empobrir-se quan els homes de la seva família moren a trets. En diverses històries, a les dones només els queda mirar de recompondre els trossos de vides i de societats que la violència armada ha fet miques.

Aquestes històries demostren que les dones no només són víctimes passives de la violència armada, sinó que, per damunt de tot, en són supervivents. També són cuidadores, conciliadores i activistes per al canvi.

Aquest recull només és una mostra dels testimonis que s'han aportat a la Xarxa de Dones de IANSA. En podeu trobar molts més al nostre Portal de Dones: www.iansa.org/women. Les dones que hi han contribuït han demostrat un coratge enorme pel fet d'haver sobreviscut a les seves experiències, però també pel fet d'explicar-les per a aquest projecte. Com que en alguns casos els traumes i el perill encara són presents, no podem revelar la identitat d'algunes de les nostres col·laboradores.

Aquestes històries posen de manifest el fet que per trobar una solució efectiva a la crisi global de les armes cal un plantejament que tingui en compte les desigualtats de gènere. És necessari desenvolupar polítiques que tinguin en compte que les armes afecten de manera diferent homes i dones i que aquests hi responen de manera diferent. També cal assegurar que les dones estiguin totalment implicades en la política i les pràctiques en matèria d'armes lleugeres, la qual cosa inclou la reforma i l'aplicació de les lleis nacionals d'armes, la resolució de conflictes, la pacificació i el desenvolupament. La Xarxa de Dones de IANSA convida els lectors a ajudar-nos a fer d'aquests objectius una realitat.

Rebecca Peters, directora de IANSA

Emboscada a Burundi

CHANTAL MANANI, BURUNDI

Eren les 10.30 del matí del 23 de maig del 2003 quan soldats de l'exèrcit governamental van caure en una emboscada del Front d'Alliberament Nacional (FAN) quan tornaven de fer la ronda habitual pels turons que envolten el poble de la parròquia catòlica de Mutunba.

Mentre perseguien els rebels, els soldats van disparar diverses bales en direcció a un lloc on s'havia comès un assassinat, gairebé a cinc quilòmetres de casa nostra.

Els habitants del poble estaven desorientats i van començar a buscar un lloc segur on refugiar-se. Les famílies van abandonar les cases només amb les seves pertinences més

essencials i van córrer cap a l'església del poble, l'únic lloc que creien segur.

La meva família i jo acabàvem de sortir de casa i ens dirigíem cap a l'església quan de sobte dos soldats se'ns van acostar i ens van ordenar que tornéssim a casa, on ens

van fer ajeure.

Quan era ajaguda a terra, un dels dos soldats em va ordenar que sortís amb ell. Vaig obeir-lo i vaig sortir. Els soldats van començar a disparar per sota la porta per espantar el meu marit, que s'havia quedat a casa amb els meus fills i algunes persones més de la zona que els soldats havien acorralat.

QUAN VAIG SER SOLA A FORA, el soldat em va conduir fins a uns arbusts darrera dels nostres lavabos i em va ordenar que m'estirés i em despullés si no volia que em disparés a mi i al meu marit.

Em va arrancar la roba interior brutalment i em va donar una puntada de peu. Vaig caure a terra despullada. Uns segons després es va posar sobre meu i em va violar.

Aleshores, l'altre soldat, que s'havia quedat a dins per atemorir els altres disparant a l'aire, va dir al seu amic que li tocava a ell. Se'm va posar a sobre i em van tornar a fer el mateix. Va ser vertaderament horrible i molt dolorós. Jo estava embarassada de quatre mesos i no podia respirar bé. Quan el soldat es va adonar que tenia dificultats per respirar, es va aixecar de seguida i va marxar.

Uns minuts després, els veïns em van recollir i em van portar a la clínica de la parròquia, on vaig tenir un avortament tot i l'ajuda de l'equip mèdic.

La notícia del que m'havia passat es va escampar ràpidament per tot el poble. Sempre que caminava pel carrer, sabia que tothom parlava de mi, i això em feia sentir molt desgraciada.

Va ser vertaderament horrible i molt dolorós. Jo estava embarassada de quatre mesos i no podia respirar bé. Quan el soldat es va adonar que tenia dificultats per respirar, es va aixecar de seguida i va marxar.

S'ha perdut massa per culpa de les armes

MUTESIA LEWRANI, KENYA

EM DIC MUTESIA LEWRANI i sóc una vídua de quaranta anys. Sóc de la divisió de Baragoi del districte de Samburu de Kenya. El districte de Samburu es troba a la província de la Vall del Rift, on viuen les comunitats pastorals i semipastorals marginalitzades de Kenya.

El robatori de bestiar és una tradició i una forma de vida per a aquestes comunitats. Darrerament, les armes de foc s'utilitzen indiscriminadament i cada vegada amb més freqüència per dur a terme aquests robatoris.

El fet d'haver de competir amb les comunitats veïnes per recursos escassos com ara les pastures i l'aigua per al nostre bestiar ens fa estar insegurs. A la meua comunitat, les armes han esdevingut eines per adquirir i protegir el patrimoni. Les armes lleugeres s'han estès tant que fins i tot es pot trobar un rifle AK47 en el dot d'una núvia.

El robatori de bestiar sempre ha estat una característica de les nostres vides, però ha anat en augmentant amb els anys a causa de la presència d'armes a la nostra comunitat. Abans de casar-me, els guerrers Turkana atacaven el meu poble constantment. Durant un d'aquests atacs, es van emportar tot el bestiar del meu pare. Com que durant l'atac el meu pare no hi era, les meves dues mares van haver de donar la veu d'alarma. Vaig veure com els guerrers armats violaven una de les meves mares en el dormitori on dormíem tots junts. Després les van matar brutalment totes dues d'un tret. Tot i que ja fa uns quants anys que va passar, encara tinc aquesta imatge ben viva a la memòria.

UNS QUANTS ANYS MÉS TARD em vaig casar. Estava contenta de tenir la meua pròpia casa, fills sans i bestiar. No obstant això, la pau encara no era una realitat. La meua felicitat es va veure interrompuda quan uns guerrers Pokot van atacar casa meua. La família del meu marit va perdre cent vaques i trenta

cabres i ovelles en un atac a plena llum del dia que va durar menys de quaranta-cinc minuts. Als dos germans del meu marit, que vivien amb nosaltres, els van matar d'un tret durant l'atac.

Cansats de viure amb por, vam abandonar casa nostra i vam buscar refugi en un campament a Maralal, que acollia desplaçats com nosaltres. Durant aquest temps la salut del meu marit va empitjorar molt. Finalment va morir i em va deixar com a única responsable per mantenir la família, sense tenir cap propietat ni cap lloc on viure. Vaig decidir marxar del campament i tornar a la casa de Marti que havia compartit amb el meu marit. En aquells moments, el govern havia augmentat la seguretat i tots els que vivíem als pobles ens sentíem més segurs. Vivia amb la família del meu marit i lluitava per tirar endavant els meus fills.

Dos dels meus fills es trobaven entre els nens del poble que havien mort per impacte de bala a mans de guerrers armats mentre guardaven el bestiar de familiars. Ara mateix, mentre parlo, estic vetllant la dona del meu fill, que està embarassada, a l'hospital de Maralal. S'està recuperant d'un tret que va rebre

He perdut el compte de quants germans han mort per culpa de les armes. Crec que si el govern ofereix més seguretat a la meua comunitat, molta gent lliurarà les armes de foc il·legals.

durant un atac a principis de l'abril del 2006. Prego a Déu que li salvi la vida, ja que ha de donar a llum d'aquí a un mes.

He perdut el compte de quants germans han mort per culpa de les armes. Crec que si el govern ofereix més seguretat a la meua comunitat, molta gent lliurarà les armes de foc il·legals. També hi ha armes molt sofisticades que s'introdueixen en contraban per les fronteres. Si s'intensifica la seguretat, ens n'entraran menys.

Intentant reconstruir una vida

KAVIRA ZAWADI, REPÚBLICA DEMOCRÀTICA DEL CONGO

Una nit del maig del 2004 el meu marit i jo dormíem a casa quan de sobte vam sentir gent que ens demanava que obríssim la porta. Eren prop de les 3 de la matinada. Ens hi vam negar perquè temíem que fos un atac; en aquella època la inseguretat regnava al nostre poble.

Després d'uns deu minuts, uns quants homes armats van obrir la nostra fràgil porta amb violència. Van irrompre a l'habitació i ens van ordenar que no cridéssim ni encenguéssim el llum. L'única llum que hi havia provenia de les seves llanternes, però vaig poder distingir que eren sis homes amb uniforme militar i que anaven armats. Els homes van dir al meu marit que si no els donava diners em violarien a mi i el matarien a ell. Mort de por, el meu marit els va donar tots els diners que teníem a casa — uns 300 dòlars—, que havíem estalviat per comprar alguna parcel·la de terra.

Els diners no els van acabar de satisfer i un d'ells va decidir violar-me després de lligar el meu marit. Quan vaig cridar va començar a disparar a l'aire per dissuadir els veïns de les cases del voltant de venir a rescatar-nos. Vaig clavar una mossegada amb ràbia al que m'intentava violar i aquest, enfadat, em va

La ferida al braç i les cicatrius que tenia al cos van fer que el meu marit em rebutgés: deia que no servia com a esposa perquè no podia fer les feines de casa ni tenir fills.

disparar quatre trets al pit i un altre a l'avantbraç. Es van pensar que era morta, ja que el meu cos era a terra, estès i immòbil. Els homes van apressar-se a marxar de la casa, tot i que abans de fugir un d'ells va disparar una bala al genoll del meu marit mentre els altres disparaven a l'aire.

EM VAN PORTAR A L'HOSPITAL, on els metges van veure que les trompes de Fal·lopi m'havien quedat afectades i que me les havien de lligar.

La ferida al braç i les cicatrius que tenia al cos van fer que el meu marit em rebutgés: deia que ja no servia com a esposa perquè no podia fer les feines de casa ni tenir fills.

Ara, repel·lida pel meu marit, visc sense mitjans de subsistència a la casa dels meus pares amb la meva mare anciana. L'única esperança que tinc és una organització no governamental anomenada CREDD, que

ofereix assistència legal a les víctimes de la violència sexual i que m'està ajudant a convèncer el meu marit perquè em torni a acceptar a casa.

Rapte, terror i dolor

JANET AOL, UGANDA

EM VAN RAPTAR ELS REBELS de l'Exèrcit de Resistència del Senyor (ERS) del nord d'Uganda quan tenia set anys i em van obligar a lluitar com a nena soldat durant dotze anys. meu poble, van matar molts habitants davant meu i se'm van emportar dels braços dels meus pares. Se'ns van endur a mi i a altres nens, lligats amb cordes, a través de les muntanyes fins al quarter general de l'ERS, al sud del Sudan. Va ser un camí molt llarg, que van haver de fer caminant i en silenci perquè si no ens amenaçaven amb una pistola. Vaig veure com mataven alguns nens de camí al Sudan només perquè intentaven fugir. Tot i que ja han passat quinze anys, no puc oblidar les seves cares i els seus crits mentre morien.

Als que ens havien raptat ens van forçar a fer qualsevol cosa que els rebels necessitessin o volguessin, com ara cuinar, portar aigua o carregar armes i equipatge pesat durant llargues distàncies sense menjar ni beure. L'experiència més dolorosa que patíem les noies eren les violacions per part dels comandants i els casaments forçats amb soldats adults. A algunes noies les obligaven a casar-se a punta de pistola amb homes que tenien més de deu anys que elles. Havíem d'obeir perquè no hi havia manera

de resistir-se a homes armats amb pistoles. A moltes de les noies i dones que s'hi van negar o que van intentar

escapar-se les van matar o els van fer talls amb un ganivet com a càstig. No recordo quantes vegades, durant aquells dotze anys a les muntanyes, vaig pregar per poder tornar a casa amb els meus pares.

Em vaig casar amb un dels soldats de l'ERS i vaig tenir un fill a les muntanyes quan només tenia tretze anys. El meu segon fill va néixer quan en tenia divuit. Vaig estar relativament de

sort perquè el meu marit no era un comandant sinó un nen del meu poble que havia estat raptat com jo. Era un home amable que sempre va tenir cura de mi i dels meus fills.

No va ser fàcil per a mi viure a les muntanyes. Cada vegada que l'exèrcit governamental, l'UPDF, atacava noies amb infants, no ens podíem protegir. Els atacs amb helicòpter no distingien entre nens, dones i homes. Juntament amb els homes, moltes noies i els seus fills morien o resultaven ferides durant el foc creuat. Vaig veure com disparaven a molts nens i com morien. A mi també em van disparar a la mà i encara ara em fa mal. Vaig fer el que vaig poder per escapar-me i protegir els meus fills, però quan començaven a plorar els soldats adults de vegades s'enfadaven i m'apallissaven.

EM VAN OBLIGAR A UTILITZAR una arma i a matar gent. Em van ensenyar a fer-la servir al Sudan i a lluitar contra l'UPDF a les muntanyes. Un dia em van donar una arma i em van ordenar que matés enemics. No podia parar de tremolar quan vaig disparar per primera vegada.

No sé quanta gent va morir o va resultar ferida per les meves bales. No sé si vaig matar civils. Una vegada esclatava el foc creuat a prop d'un poble, gairebé no podia distingir entre civils i soldats. Des de llavors he tingut malsons. Però no vaig tenir cap altra opció que lluitar fins que em va rescatar l'UPDF quan tenia dinou anys.

Després d'escapar de l'ERS he seguit patint

Abandonada per morir lentament

CATHERINE, SIERRA LEONE

El 7 de gener del 1999, de matinada, quan encara dormia, vaig sentir trets al nostre recinte. Vaig despertar ràpidament el meu marit i els meus fills i ens vam amagar a l'armari. Estàvem molt espantats, no sabíem què fer.

De sobte els rebels van picar a la porta i la van esbotzar. Van demanar diners al meu marit i els va donar 50.000 leones, que era tot el que teníem a casa. En van demanar més però no en quedava. Un dels rebels va muntar la seva arma i va amenaçar el meu marit de fer-li volar el cap si es negava a donar-los més diners.

«Us pensàveu que havíem marxat, però avui som aquí per matar-vos a tots, maleïts civils que no ens heu volgut donar suport!», va dir el rebel. «Si no teniu diners us donaré el descans etern!»

Llavors va disparar al meu marit al pit, que va cridar: «m'has matat!».

Jo no ho vaig poder aguantar i vaig obrir la porta de l'armari cridant: «Has mort el meu marit!».

Em van agafar i em van violar tots sis soldats, l'un després de l'altre, davant dels

meus fills. Després de la primera violació, van fer sortir tothom de casa. Un dels rebels em va ordenar a punta de pistola que caminés endavant, i llavors vaig veure fum. Va començar a riure's de mi i em va dir que la nostra casa s'estava cremant.

ELS SIS HOMES van seguir torturant-me. Em van lligar de peus i mans a un arbre i em van donar puntades de peu a l'estómac. Em van tornar a violar, l'un després de l'altre, i van convidar altres combatents a fer el mateix.

Cada vegada que plorava i els implorava que em deixessin m'insultaven i intensificaven l'agressió. Aquella nit em van violar entre quinze i vint homes.

Estava totalment indefensa i no parava de sagnar. Finalment vaig notar que alguna cosa em sortia entre les cames. Més endavant vaig saber que era l'úter. Em van deixar sola durant més d'un mes perquè morís lentament.

Cada vegada que plorava i els implorava que em deixessin m'insultaven i intensificaven l'agressió.

◀ les conseqüències de la violència armada. Quan vaig tornar a casa vaig saber que el meu pare havia estat assassinat pels rebels uns quants anys abans. Vaig trobar el meu marit en un centre de rehabilitació. A ell l'havien rescatat un any abans que a mi, però una bala l'havia deixat cec durant una batalla contra l'UPDF. Quan el vaig trobar em va dir: «Ni tan sols he pogut veure el nostre poble, i a sobre em trobo que els meus pares han mort mentre jo he estat aquests onze anys a les muntanyes. Ara ni tan sols et puc veure la cara. Sento com si m'envoltés una nova foscor».

Alguns veïns ens van dir: «Sou uns assassins! Heu matat els nostres familiars! Per què heu tomat?». Però nosaltres només volíem poder tornar a viure en pau, com abans que ens raptessin.

De vegades m'imagino com hauria estat la

meva vida si mai no haguessin entrat al nostre país unes armes que fins i tot un nen pot fer servir, o si no s'haguessin fabricat enlloc del món. Hauria pogut passar la joventut amb la meva família i els meus amics amb pau i felicitat. Tot i que ja és massa tard, espero que la gent que fabrica aquestes armes i les exporta al meu país s'adoni del sofriment que ens causen a Uganda. Com jo, més de 20.000 nens del meu país van ser raptats i obligats a lluitar com a soldats.

Des del mes passat estic aprenent un ofici. Vull canviar el meu futur encara que sigui difícil. Penso que les persones podem canviar el món. El meu marit estudia gestió de petites empreses. Tot i ser cec, s'ha compromès a mantenir la nostra família. Tinc l'esperança que en el futur els nostres fills podran viure en pau, sense tenir por de la violència armada.

Àfrica

Un intent d'aconseguir ajuda

FADY, MALI

Vaig ser víctima d'un acte bàrbar el 1993 quan tornava de Gossy amb el meu marit, Agaly Haidara, durant la rebel·lió tuareg. Ens van atacar un grup de bandits armats mentre anàvem en taxi a uns 50 km de Gao, a Intahaka.

De sobte vam sentir cridar el conductor: «són ells, els rebels!». Aleshores em vaig adonar que el meu marit es recolzava sobre mi. L'havien ferit al pit. Els pistolers ens disparaven perquè es pensaven que el nostre conductor no havia volgut parar. La bala va travessar el pit del meu marit i es va incrustar a la meua cuixa, on encara es troba ara. No hi havia ningú a qui demanar ajuda. Més tard, vam ser rescatats per un parlamentari, Abdoul Madjid, i uns quants soldats.

Quan em vaig adonar que em sagnava la cuixa, vaig recordar que el meu pare m'havia ensenyat a fer un torniquet en aquestes situacions. Em vaig treure el mocador i me'l vaig lligar al voltant de la cuixa per aturar l'hemorràgia. Vaig sostenir el meu marit mort fins que vam arribar a Gossy.

El metge va estar a punt de desmaiar-se quan ens va veure. Estava tan commocionat que d'altres persones el van haver d'ajudar a aturar l'hemorràgia. El taxi estava xop amb la nostra sang.

VAIG HAVER DE LLOGAR UN COTXE PER PORTAR EL COS del meu marit a Gao, on un altre metge em va dir que jo estava perfectament bé. No obstant això, estava segura que tenia un objecte estrany al meu cos. Ho sabia i el notava.

Els meus pares em van ajudar a viatjar fins

a Bamako perquè em fessin una revisió més acurada i una radiografia, la qual va confirmar la presència d'una bala a la cuixa dreta. Però no vaig rebre cap mena d'atenció o compensació malgrat tenir-hi dret.

Ara vull que m'extreguin la bala del cos. La noto quan dormo molta estona sobre el costat dret, o quan fa fred. Em vull alliberar d'aquesta càrrega que tinc a dins, però sóc pobra i necessito ajuda.

Més endavant, un parent, Souleymane Idrissa, exalcalde de Gao, em va ajudar a viatjar a Cotonou per rebre tractament, però no hi he tornat perquè estic massa espantada. Ara vull que m'extreguin la bala del cos. La noto quan dormo molta estona sobre el costat dret, o quan fa fred. Em vull alliberar d'aquesta càrrega que tinc a dins, però sóc pobra i necessito ajuda.

Desig de pau

ANÒNIM, PAQUISTAN

EL DIA QUE VAIG NÉIXER, el meu pare i els meus oncles ho tenien tot a punt per disparar les seves armes a l'aire per celebrar-ho. Esperaven que seria un nen. Quan vaig arribar, van quedar molt decebuts. Ningú de la família estava preparat per donar la benvinguda a una nena.

Les armes que van restar en silenci el dia que vaig néixer, portarien el caos a la meua vida més endavant.

Vaig créixer en una cultura on les armes i la violència armada formaven part de la vida diària. Els homes de la meua família sempre portaven armes a sobre, i jo els tenia por. Com la majoria de nenes del poble, no vaig rebre cap educació. La meua mare em deia que no em queixés, perquè els meus germans o el meu pare em matarien si descobrien que volia anar a l'escola. «No facis això o allò, perquè si no el teu pare et matarà» és la frase que més vegades he sentit en boca de la meua mare fins que vaig arribar a la pubertat.

Quan era molt jove, em vaig casar amb un home que no s'estimava res més que no fossin les pistoles i les armes. El meu marit i els seus cosins feia 35 anys que estaven barallats per una qüestió sense

importància (el cosí del meu marit havia tirat aigua al meu marit durant una pregària feia uns trenta-cinc anys). Amb el pas dels anys, aquesta baralla

familiar insignificant va costar la vida de noranta-vuit persones, entre elles el meu marit, el meu fill, els meus dos cunyats i molts altres.

Tot i que feia molt de temps que m'esgarriava el sol fet de veure una arma, la baralla familiar em va obligar a aprendre a disparar-les, carregar-les i netejar-les. El meu marit em va ensenyar a disparar un Kalashnikov, pistoles del calibre 30 i 32 i una escopeta del calibre 12. Jo ho odiava, però ell m'hauria castigat severament pel sol fet de dir-ho. Em deia que si volia seguir sent la seva dona i continuar viva, havia d'aprendre a fer servir aquelles armes.

Tota la meua vida ha estat tacada de sang

i plena de llàgrimes i dolor. No hi ha hagut cap any que no es cobrés cap vida. El 2000 el meu marit i el

meu fill gran van anar a les pregàries del matí i no van tornar. Els van matar d'un tret quan tornaven de la mesquita del poble.

L'any 2005, un pistoler no identificat va disparar al meu fill de setze anys, Nasir, al club de billar que regentava. Li van disparar tres vegades al pit i la columna vertebral li va quedar molt afectada. Ara pateix paràlisi.

El meu marit comprava les armes amb la venda de les meves joies i les seves terres. Quan va morir, vaig vendre totes les armes per comprar taüts i medicines per al meu fill. Actualment, l'única font d'ingressos que té la meua família de set membres prové del meu fill de quinze anys, que guanya menys de 100 dòlars al mes treballant en un taller mecànic.

EM PREGUNTO A QUI PUC CULPAR per la meua desgràcia. M'agradaria poder destruir totes les armes del món, armes que només

maten, deixen nens sense pares, mares sense fills, germanes sense germans i dones sense marits. He perdut gairebé tot el que tinc per culpa de la violència armada, i estic

molt preocupada pels nens del meu poble, de la meua ciutat, de la meua província, del meu país i del món sencer. M'alarma veure que el meu govern no ha sabut trobar una solució efectiva per al problema de la violència armada. Als polítics no els importen els nens del nostre país.

Espero que arribarà un dia en què cap filla, núvia, esposa o mare hagi de patir la meua dissort, un dia en què la gent de la terra podrà viure en pau sense violència i sense armes. Espero que arribarà un dia en què la gent i els governs s'uniran per eliminar aquestes armes mortals de la terra del Senyor.

Quan va morir, vaig vendre totes les armes per comprar taüts i medicines per al meu fill.

Quatre anys de violacions

ANÒNIM, ÍNDIA

Tenia tretze anys i era la petita de la família. Els meus pares eren mestres. A la nostra ciutat, cada any durant dues setmanes, hi feien una obra de teatre sobre la vida del déu Rama que es titulava Ramleela. Les famílies anaven a veure l'obra en un local anomenat Ramleela Maidan. Jo n'era una espectadora habitual. Com que érem adolescents joves, els pares d'una amiga ens donaven permís per anar-hi.

Aquell vespre anava amb el meu xicot i ens acabàvem de trobar una de les nostres amigues. Eren les 9.30 o les 10 de la nit. Tots tres travessàvem un carrer poc il·luminat (a l'hivern els carrers estan buits i sovint no tenen llum) quan de sobte tres homes d'entre vint i vint-i-cinc anys van aparèixer del no-res i ens van escridassar a mi i a la meva amiga dient-nos: «On aneu vosaltres dues per un carrer tan fosc?». Ens van dir que eren policies vestits de paisà. Portaven revòlvers. Van ordenar a la meva amiga que se n'anés a casa immediatament o que tornés al teatre. El meu xicot va desaparèixer quan el van apuntar amb una pistola.

Em van demanar on vivia i els vaig donar l'adreça. Estava molt espantada perquè em van dir que explicarien als meus pares que estava passejant amb un noi enmig de la foscor enlloc de ser al teatre on se suposava que havia de ser. En aquella època, a l'Índia estava molt mal vist que les noies anessin soles amb nois. Els meus pares eren molt estrictes, en especial el meu pare, que tenia molt mal geni.

Els homes em van ordenar que els seguís, que em portarien a casa. Vam marxar junts, ells tres i jo. De sobte van girar per una carretera que duia a una zona abandonada de la ciutat. De seguida els vaig dir: «Per aquí no es va a casa meva!». Em van posar la pistola a la templa i em van ordenar que els seguís en silenci o em dispararien. Estava segura que m'havien raptat. Era una nena i em vaig posar a plorar. M'havia d'enfrontar al que vindria o

em matarien.

A punta de pistola, els tres homes em van conduir fins a un solar abandonat envoltat de parets. Un d'ells em va dir que estava bojament enamorat de mi i que mataria els meus pares si no el corresponia. Em va dir que a ell no li passaria res perquè era policia. Em va demanar que respectés el seu amor i em va dir que no podia esperar més.

Vaig pensar que si no cedia em matarien amb la pistola. No volia morir. La meva mare volia que estudiés molt i que fos advocada. M'adorava perquè era la més intel·ligent dels seus fills, la més jove, i la que tenia un futur prometedor.

Per tant, li vaig dir que jo també l'estimava. Em va dir que, ja que l'estimava, i com a prova de la meva lleialtat, m'hi havia d'oferir físicament. Que després es casaria amb mi. Estava espantada i em vaig posar a plorar. Els seus amics el van ajudar a violar-me a punta de pistola «com a prova de la meva lleialtat cap a ell». Després em van dur a casa.

Després d'aquella nit em seguia fins a l'escola gairebé cada dia i s'esperava pels voltants per poder-me seguir i forçar-me a tenir contacte físic quan m'ho demanava, sempre a punta de pistola. Ell i els seus amics em van pressionar perquè els portés una de les meves amigues per poder-la violar també.

SEMPRE QUE M'HI RESISTIA, ell insistia que m'estimava i que es volia casar amb mi. Si m'hi resistia més m'apuntava amb la pistola. Si, en un atac d'ira, li cridava que em matés, llavors s'apuntava amb la pistola i deia que també es mataria ell. Van amenaçar el meu xicot aconsellant-li que no em tornés a veure mai més.

Aquesta situació va continuar durant els quatre anys següents. Finalment la meva mare es va adonar que alguna cosa em preocupava. Li vaig explicar que uns nois em molestaven quan anava a l'escola però no vaig dir ni una

Viure constantment amb por

GITA K. C., NEPAL

Ara sóc una discapacitada. No em puc moure sense ajuda, i sempre revisc la por quan veig el lloc on em van disparar les forces de seguretat. No tinc el valor de tornar a veure aquell lloc una altra vegada. També tinc por sempre que veig uniformes i armes de l'exèrcit, al carrer o on sigui. Visc amb una por constant a les armes i a la violència.

Quan va passar jo era una estudiant universitària de divuit anys. Era l'1 de febrer del 2005, el dia en què el rei havia retirat tot el poder executiu dels partits polítics. Els líders d'alguns partits havien estat arrestats de matinada. Alguns estudiants de Pokhara venien a participar en la manifestació. Per tal d'aturar els actes i les manifestacions, les forces de seguretat van entrar al campus Prithbinarayan i van disparar gas lacrimogen.

Quan vaig arribar al campus el gas ja s'havia filtrat per tot arreu. Alguns dels estudiants ens vam refugiar en una sala, i estàvem tots asseguts quan de sobte vaig notar que una bala em foradava la cama esquerra. Vaig quedar inconscient.

Quan em vaig despertar era a l'hospital. M'havien reemplaçat l'os de la cama, que havia

quedat totalment destrossat per la bala, per una barra d'acer.

No vaig poder fer els exàmens i m'era impossible recordar coses que abans podia recordar.

Al Nepal, l'estat utilitza armes sense cap motiu, i molta gent resulta ferida innecessàriament. Els maoistes també utilitzen armes sense motiu. Disparen a la gent per raons purament ideològiques.

Darrerament m'he involucrat activament en el moviment per a la democràcia, i aquesta vegada els ciutadans hem guanyat. El poder de les persones és més fort que el poder de les armes.

La meva família es preocupa pel meu futur. Tenen por que no pugui dur una vida normal per culpa de la ferida i de la por que tinc constantment. Qui es voldrà casar amb mi? Qui m'acceptarà en aquesta situació? Un sol tret ha destruït completament els meus somnis d'estudiar una carrera i dur una vida normal. Per tant, odio les armes.

El poder de les persones és més fort que el poder de les armes.

paraula sobre la pistola o les violacions continuades perquè l'enuig del meu pare hauria estat terrible. A aquella edat, vaig patir diverses infeccions vaginals, però mai vaig gosar anar al metge.

La mare va explicar al pare que uns nois es burlaven de mi i ell es va encarregar del problema de seguida. Al meu agressor el van traslladar immediatament a un lloc desconegut. Les meves infeccions es van curar soles i mai més no he tornat a veure aquell home ni els seus amics.

La mare va morir quan jo encara anava a escola, i a mi em van acceptar a la universitat per estudiar educació. Em vaig casar als vint anys amb una persona meravellosa, un advocat. Em preocupava el fet que les infeccions que havia patit no em permetessin ser mare.

Amb tot, ara tinc una família molt feliç. Tinc una filla preciosa que també estudia dret. El meu fill estudia sisè i és molt guapo. He estat una mare extremadament prudent. He inculcat bons valors als meus fills i m'he assegurat que mai no hagin tingut contacte amb persones que els hagin molestat de cap manera.

Tot i que ja tinc trenta-vuit anys, el record d'aquella nit encara és ben viu. He tingut malsons durant molts anys. Mai de la vida oblidaré la cara de l'home que em va robar la joventut. Crec que si mai una dona ha de passar per un experiència com aquesta, no ha de perdre el coratge sinó que ha de viure la vida encara amb més valentia. El futur sempre ens reserva coses molt millors. Estic en contra de les armes amb tota la meva ànima.

Una llar atemorida per les armes

KAREN, FILIPINES

Amb prou feines tenia cinc anys quan al meu pare, un coronel de l'exèrcit, el van traslladar a Mindanao. Com que la meua mare també treballava, ens va enviar a mi i als meus germans a viure amb diversos parents. Vam viure separats durant els deu anys següents. El pare ens visitava cada any per Nadal, però sempre tenia pressa per marxar.

El 2001 el pare va tornar per quedar-se. La mare ens va recollir de les cases dels familiars i vam tornar a viure tots junts sota un mateix sostre.

Els primers mesos van ser estranys però feliços. Era com conèixer persones noves, i el pare feia el que podia per posar-se al dia amb nosaltres.

Les coses van començar a canviar un dia que el pare es va emborratxar i va tornar a casa fent pudor d'alcohol. Va agafar la mare pels cabells i a nosaltres ens va cridar i insultar. Quan ens va semblar que finalment s'havia calmat el vam posar a dormir.

L'endemà es va llevar d'hora. El vam veure assegut davant la taula del menjador, on hi tenia les seves tres pistoles desmuntades. Les estava netejant. Tots vam quedar molt sorpresos en veure-ho.

Aquella tarda va ser fora de casa durant un parell d'hores. Quan va tornar portava tres armes, una a la mà i les altres penjades a l'esquena. No oblidarem mai el que va passar després. Va agafar la meua germana gran i la va apuntar amb una arma al cap. La mare va cridar i li va pregar que no premés el gallet.

Potser els seus crits el van fer enfadar perquè va empènyer la meua germana a terra i va desviar l'atenció cap a la mare. Apuntant-la amb l'arma, la va començar a colpejar i la va arrossegar cap al seu dormitori, on li va arrancar la roba violentament. La mare va cedir perquè no ens toqués a nosaltres. Li va pegar gairebé fins a matar-la mentre feia sexe amb

ella. Ho podíem sentir des del saló. Sabíem que l'estava violant. El pare no es va preocupar ni de tancar la porta. Semblava que volgués que el veiéssim abusar de la nostra mare.

Aquesta situació va continuar durant cinc anys. Durant cinc anys vam sentir els crits de la nostra mare. Durant cinc anys el pare va dur sempre una arma a sobre i ens apuntava a tots.

UNA TARDA VAM ARRIBAR DE L'ESCOLA i vam sentir el pare pegant la mare. S'havia convertit en una cosa tan normal que no vam fer soroll i vam continuar amb la nostra rutina quotidiana. De sobte vam sentir tres trets seguits de silenci. Estàvem aterrits. Van passar un parell de minuts i vam sentir la mare sanglotar. Va sortir amb una arma a les mans i la roba xopa de sang. Havia disparat al pare tres vegades a l'estómac.

Durant cinc anys vam sentir els crits de la nostra mare. Durant cinc anys el pare va dur sempre una arma a sobre i ens apuntava a tots.

Els trets no el van matar de miracle, però li van paraitzar la meitat del cos.

Avui vivim tots cinc a la mateixa casa. La mare encara treballa, però entre tots ens hem d'ocupar del pare, que ha quedat discapacitat.

Mantenir viva l'esperança

LUCIANA NOVÃES, BRASIL

Em dic Luciana Novães i tinc vint-i-dos anys. Estudiava infermeria a la Universitat Estacio de Sá de Rio de Janeiro, al Brasil, fins el 5 de maig del 2003, quan vaig rebre l'impacte al coll d'una bala perduda que havien disparat des de fora. En aquell moment em trobava dins la universitat, prenent alguna cosa amb una amiga aprofitant una pausa entre dos exàmens.

No recordo que m'haguessin disparat. Només recordo despertar-me a l'hospital i enfrontar-me amb l'horror del que havia passat. Va ser un moment terrible. Només tenia dinou anys. M'acabaven d'oferir dues feines i volia començar a treballar a més de seguir estudiant.

Enlloc d'això, em vaig passar un any i nou mesos a l'hospital. D'aquest temps, els últims sis mesos els vaig passar esperant que em traslladessin a una casa més adequada a les meves necessitats.

Els metges em van explicar que la bala m'havia entrat per la banda esquerra de la mandíbula, m'havia destruït una vèrtebra i s'havia encastat a la columna vertebral. Ara em moc amb cadira de rodes i una màquina em permet respirar.

Em van explicar que la bala provenia de

l'arma d'un guarda de seguretat, però el que va passar de veritat mai s'ha sabut, no s'ha trobat mai el culpable. Hi va haver un judici i la universitat m'ha de pagar una indemnització, però tot el que he rebut fins ara és una casa en préstec.

Els metges em van dir que no tornaria a parlar ni a menjar mai més. Ara ja puc fer totes dues coses i em sembla que aniré millorant. El meu objectiu és tornar a respirar sense ajuda. Quan ho aconsegueixi, em podré moure més fàcilment i podré sortir més de casa. L'esperança mai no s'hauria de perdre.

L'ACCIDENT VA INTERROMPRE TOTS LES MEUS SOMNIS. M'havia ocupat del meu pare quan havia patit l'accident vascular cerebral, i tot el que volia era continuar ajudant-lo a ell i a tots els que necessitessin els meus serveis d'infermera. Enlloc d'això, ara sóc jo qui necessita atencions. Els meus pares es preocupen de mi dia i nit; les infermeres vénen a casa dues vegades al dia per a les sessions de fisioteràpia. La meva germana Jo deixa els seus tres fills cada dia per venir a ajudar-nos.

El que m'agradava més era anar a la platja i al gimnàs. Ara llegeixo i veig la televisió des de la meva cadira.

Però tinc fe. Els metges em van dir que no tornaria a parlar ni a menjar mai més. Ara ja puc fer totes dues coses i em sembla que aniré millorant. El meu objectiu és tornar a respirar sense ajuda. Quan ho aconsegueixi, em podré moure més fàcilment i podré sortir més de casa. L'esperança mai no s'hauria de perdre.

Amèrica

Només una bala...

MARTA ELSA GHIGLIA DE CANILLAS, ARGENTINA

Em dic Marta Elsa Ghiglia de Canillas, però des del 12 de juliol del 2002 se'm coneix només com la mare del Juan Manuel.

A la família ens anomenàvem los Cinquito, i vivíem al cor de la capital de l'Argentina, en una zona residencial molt tranquil·la anomenada Núñez, amb cases grans, jardins plens de flors i veïns que es coneixen de tota la vida.

Era un dia com qualsevol altre, un divendres, i s'acostava l'hora de sopar. Dos dels meus fills van sortir a buscar les seves xicotes. Al meu marit feia poc que l'havien operat del cor i ja era a casa. Jo feia el sopar.

Va sonar el telèfon. El vaig agafar i era el Juan Manuel, el segon dels meus tres fills, que em deia: «Mama, agafa tots els diners que tinguis a casa i deixa'ls a la porta d'entrada. Passaré amb cotxe a recollir-los».

Com que em vaig pensar que havia de comprar alguna cosa i necessitava diners en metàl·lic, li vaig demanar: «Juancho, quants en necessites?».

«Mama, de veritat, tots els que tinguem a casa!», em va respondre.

Aquella va ser l'última vegada que li vaig sentir la veu. L'últim «mama» que em va dir. Els segrestadors l'havien interceptat a uns quants carrers de casa i l'havien obligat a trucar-nos amb un telèfon mòbil. Gairebé a l'instant,

el seu cotxe va parar davant de casa, amb ell i els segrestadors a dins. Vam reunir tots els diners que teníem a casa i el meu marit va sortir a donar-los-els.

En un intent desesperat de veure el nostre fill, que anava assegut al seient de darrera, el meu marit va mirar per una de les finestres. Uns dels segrestadors li va colpejar la cara i li va trencar les ulleres. Llavors van arrencar el cotxe i van marxar.

Només va caldre una bala perquè jo deixés de ser una mestressa de casa feliç i sortís al carrer a buscar justícia per al meu fill i per a tants altres.

Van deixar anar el Juan Manuel a uns quants carrers de casa. El van deixar sortir del cotxe i, just quan corria per alliberar-se, sense cap motiu i sense avisar, li van disparar a l'esquena i el van matar.

És difícil d'entendre. El Juan Manuel els va donar tot el que tenia: joies, diners, el cotxe. Però la seva avarícia era més gran. Li van prendre la vida.

El «segrest que es va convertir en assassinat», tal com van batejar l'assassinat del meu fill, va ser un cas emblemàtic que va ressonar per tot el país. A un dels assassins el van arrestar fa vint mesos i li va caure una sentència llarga i exemplar, però encara hi pot apel·lar en contra. Els altres dos estan pendents de judici.

L'ASSASSINAT DEL JUAN MANUEL VA SER LAMENTABLE, però no va ser el primer ni serà l'últim. La corrupció, la complicitat i la feina deficient d'alguns funcionaris permeten que regni la delinqüència. Hi ha molta gent que porta armes i que les utilitza per exercir el seu poder.

No pretenc que els assassins del Juan Manuel comencin a entendre com n'era de valuosa la vida que van destrossar. Seria absurd pensar que siguin capaços d'apreciar els seus valors.

El Juan Manuel va acabar la carrera amb vint-i-un anys i tenia un negoci propi. Amb vint-i-tres, era un professional respectable i estava a punt de començar una nova carrera com a metge. També li encantava fer submarinisme. Però hi havia una cosa més important: tots els que el coneixien se l'estimaven.

Era un fill meravellós. Un germà meravellós. ►

Amèrica

Salvada pels pèls

MARÍA TERESA GUILLÉN CORVERA, COSTA RICA

Tornava d'un viatge al Carib a Costa Rica i com que plovia vaig agafar un taxi. El taxi estava identificat correctament, però no em vaig fixar en el número de matrícula perquè plovia i perquè hi havia molta gent a la parada.

El taxista anava en direcció al meu barri, però de sobte va parar el cotxe i va treure una pistola. Me la va apuntar al pit i em va dir: «Això és un atracament, passa al seient de davant!». Llavors em va demanar si portava diners. Li vaig dir que guardava els diners al banc, i em va portar fins a un caixer automàtic.

Estava força nerviós, i em va dir que si deia alguna cosa a algú o si algú sospitava res em mataria. Vaig intentar mantenir la calma perquè no em disparés, ja que semblava molt inestable. Fins i tot vaig intentar mantenir una conversa amb ell. Això va fer que es relaxés i abans d'arribar al banc em va dir que li agradava i que hauria d'estar contenta que no em violés.

Tan aviat com vaig sortir del banc li vaig donar els diners i va marxar. Jo estava en estat de xoc i no podia parar de plorar. Fins i tot em vaig oblidar dels números de telèfon de la meua família i dels meus amics.

Després vaig posar una denúncia formal a la policia, encara que pensava que això no arreglaria res. Tenia la sensació que era la

meua obligació. Dos mesos més tard, però, vaig rebre una trucada d'un investigador. Em va dir que havien rebut vint denúncies formals de dones a les quals havia robat un taxista i que seguien la pista de l'agressor. També em va dir que havia violat les seves últimes víctimes. El taxista va ser detingut posteriorment i ara és a la presó.

L'EXPERIÈNCIA EM VA AFECTAR tant que no podia dormir a les nits i no podia agafar cap taxi. Algunes persones em feien preguntes incòmodes com ara per què vaig pujar en un taxi sola o per què no vaig prendre nota del número de la matrícula. Alguns van dir que hauria d'haver saltat del taxi mentre el lladre conduïa.

Sovint penso que m'hauria passat si m'hagués disparat expressament o per accident, o si m'hagués apallissat i m'hagués abandonat a l'autopista. El que em feia més por era que m'agredís sexualment. Perquè sóc una dona. Potser un home no hauria passat la mateixa por que vaig passar jo, i per això hauria d'estar «agraïda» que no em violés.

Sovint penso que m'hauria passat si m'hagués disparat expressament o per accident... El que em feia més por era que m'agredís sexualment.

◀ Un amic meravellós. Amable. Noble. Generós. Alegre. Una gran persona, com diem per aquí. I fàcilment ens el podíem imaginar com a cap de família i pare.

Només va caldre una bala per fer miques les vides i els somnis dels que l'estimàvem. Amb una bala n'hi va haver prou per destruir los Cinquito.

Amb una bala n'hi va haver prou per aniquilar la possibilitat de tenir uns néts que allarguessin les nostres vides.

Amb una bala n'hi va haver prou perquè el seu avi plorés fins a morir-se i perquè la seva

àvia visqués la resta dels seus dies plorant la seva mort.

Només va caldre una bala perquè jo deixés de ser una mestressa de casa feliç i sortís al carrer a buscar justícia per al meu fill i per a tants altres.

Marta Elsa Ghiglia de Canillas és directora del Departament d'Iniciatives per la Pau de la Xarxa Solidària de l'Argentina, vicepresidenta de l'associació Madres del Dolor i voluntària a Missing Children, Chicos Perdidos de Argentina.

Amèrica

Intentant canviar les coses

KARIN WILSON, USA

Vaig perdre el meu estimat fill, el meu únic fill Christian, el 3 de desembre del 1999. Només vint-i-vuit dies després que fes dinou anys. Era gairebé un adult, no un adult del tot però ja havia passat l'adolescència. El nou mil·lenni va arribar d'una manera que no m'hauria imaginat mai. El dolor és indescriptible, la magnitud de la meva pèrdua em fa inconsolable. Em van tractar injustament i em van robar! Sóc nord-americana, visc a l'estat de Nova York, he nascut i m'he criat al districte de Brooklyn. Els Estats Units són un dels països més poderosos i tecnològicament més avançats del planeta. No hi ha hagut cap guerra en aquest país des de la Guerra Civil americana, entre el 1861 i el 1865.

No obstant això, al meu barri i en molts altres barris d'aquest país sentim trets a la nit. Els pares comptem en silenci si tots els fills són a casa després de sentir els trets. Tenim veïns, amics i familiars a qui han mutilat o matat amb una arma de foc. A causa de la mort del meu fill vaig entrar a formar part del moviment comunitari més gran dels Estats Units en contra de la violència armada.

Deixeu-me que us expliqui com ha canviat la meua vida. El meu fill no podrà tenir cura de mi quan jo sigui gran. No tindrè el meu fill a la vora per preocupar-se que mengi bé, que em prengui les medecines correctament, per ocupar-se de les meves factures, per assegurar-se que no passo fred a l'hivern, i que han tret la neu i el gel de les voreres quan neva. Ja no podrè anar a cap més festa de graduació, ni el podrè tornar a felicitar pels èxits professionals. Ja no sento històries divertides ni acudits (i tinc entès que el meu fill era un dels nois més divertits del barri, sempre feia riure la gent i feia

que se sentissin bé). Però el pitjor de tot és que ja no el podrè mirar ni tocar mai més. Potser teniu marits o esposes, fills i néts. Sabeu que és a través dels fills que ens tornem una mica immortals. Sabeu que la vostra cara, el vostre cos, els vostres valors... seguiran existint molt de temps després de la vostra mort. Gràcies als vostres fills. Els fills són el nostre llegat.

Bé, a mi em van robar, i ara no tindrè llegat. La meua cara, el meu cos i els meus valors probablement desapareixeran quan mori, i no crec que cap part de mi aparegui en el futur. El segle que ve serà com si jo no hagués existit mai. I això és molt trist.

He après que no hi ha res com una acció directa i definida per superar la inèrcia del dolor. La majoria de nosaltres tenim algú que ens necessita. I si no, el podem trobar! Per tant, enlloc de pregar per tenir força per sobreviure,

He après que no hi ha res com una acció directa i definida per superar la inèrcia del dolor.

jo vaig pregar per tenir força per donar. Llavors em vaig unir a l'organització Million Mom March. Vaig passar de ser una víctima de la violència armada a ser una supervivent de la violència

armada. I ara sóc advocada dels supervivents. Estic absolutament compromesa per salvar altres nens. Tot i que no vaig poder salvar la vida del meu fill, faré tot el que pugui per salvar el vostre.

SÉ QUE ÉS POSSIBLE reduir el nombre de morts i ferits que causa la violència armada. Els nostres fills tenen dret a créixer en entorns sense el perill de la violència armada. El meu fill certament tenia aquest dret, però no li va ser concedit. Els nostres fills volen arribar a vells. Tots els humans tenim el dret d'estar segurs davant la violència armada a les nostres

Amèrica

Dolor immesurable

KAREN VANSKOY, CANADÀ

El 24 de setembre del 1996, la meua preciosa filla de catorze anys, la Jasmine (a la foto inferior), va rebre un tret al cap d'un noi de disset anys que havia agafat una arma curta semiautomàtica de la col·lecció d'armes sense fiador i de munició del seu padrastre.

No sé quins dels records d'aquest succés són pitjors.

Potser el d'acomiar-me per últim cop de la meua única filla mentre jeia al llit de l'hospital, amb la cara morada i embenada? El crani se li va fer miques i li va explotar el cervell quan la bala li va foradar el cap. Ja no era entre nosaltres. Només quedava el moviment mecanitzat del seu pit en respirar.

O potser el de tornar a casa per primera vegada després de la seva mort? Les parets i el terra estaven coberts de sang, carn en descomposició i teixit cerebral.

Feia una pudor espantosa, era com l'escena d'una pel·lícula de terror. Ningú no ens havia avisat que ens hauríem d'enfrontar amb la neteja de totes les restes.

També tinc el record del meu fill autista, el Jordan, descrivint la sang que regalimava per

Aquest acte de violència ha tingut conseqüències negatives per als seus amics, professors, la comunitat i tots els que l'envoltaven. La violència armada ens afecta a tots. Hem de treballar per crear una cultura de seguretat, protecció i pau. La violència armada es pot evitar.

les orelles de la seva germana i imitant el seu assassí, amb un ganivet a la mà, apuntant i cridant: «Et mataré, desgraciat!». Suposo que hauria d'escollir aquest últim record, perquè el meu fill Jordan encara pateix moltíssim a causa del trauma de presenciar l'assassinat de la seva germana, amiga i cuidadora.

L'IMPACTE REAL DE LA VIOLÈNCIA ARMADA ÉS IMMESURABLE. La meua família no ha hagut d'assumir només la mort d'una filla, també hem patit trastorns mentals i emocionals, i hem perdut la nostra llar i molt, molt més.

La mort de la Jasmine no ens va afectar només a nosaltres. Aquest acte de violència ha tingut conseqüències negatives per als seus amics, professors, per a la comunitat i tots els que l'envoltaven. La violència armada ens afecta a tots. Hem de treballar per crear una cultura de seguretat, protecció i pau. La violència armada es pot evitar.

◀ cases, barris, escoles, llocs de treball i de culte. La violència armada és una crisi en termes de salut pública de proporcions mundials que perjudica no només la salut física, sinó també la salut social i econòmica de les nostres famílies i comunitats. Million Mom March té un eslògan amb el qual m'identifico al cent per cent: «la vida de cap nen hauria d'acabar amb un tret».

Miro d'entendre per què el meu fill va haver de morir d'un tret, però no ho entenc. Si pogués demanar un desig seria que tots els governs controlessin la fabricació i distribució d'armes

de foc i de bales amb la mateixa cura amb què controlen l'extracció dels residus radioactius dels reactors. Tenim l'oportunitat de canviar les lleis i crear responsabilitats reals en aquest sentit. Ara ens hem d'aixecar i aconseguir que comptin amb nosaltres per fer el que és correcte.

[Karin Wilson és voluntària de la delegació de Brooklyn, Nova York, de Million Mom March, una organització comunitària que lluita a favor d'unes lleis més restrictives en l'àmbit de les armes. Va fer aquest discurs a les Nacions Unides el juliol del 2005.](#)

Europa

Viure en perill

VESNA, MACEDÒNIA

El meu marit em va apallissar per primera vegada poc després del nostre casament. Jo pensava que era normal. Poc temps després, les agressions físiques i verbals eren cada vegada més freqüents.

Durant els darrers dotze anys del nostre matrimoni, el meu marit m'assetjava literalment cada dia i ens apallissava a mi i als meus fills. En diverses ocasions m'empaitava amb una pistola a la mà. No tenia cap lloc on anar ni m'atrevia a marxar de casa. Els meus pares no em podien ajudar, i havia d'aguantar l'assetjament.

El meu marit mai no va tenir diners per mantenir-nos, però una vegada al mes canviava les seves armes. Sovint tornava a casa molt begut i s'asseia a taula, on deixava la seva «nova nena», tal com anomenava les armes que comprava a l'Old Bazaar (el mercat de Skopje). Les acariciava i les abraçava com si fossin el que més li importava a la vida. «Ho ets tot per a mi, en els moments bons i en els dolents. Amb tu, em desfaré de la Vesna. La faré trossets», li deia a la pistola.

Llavors, una vegada que anava begut, ens va disparar a mi i al meu fill. Encara tinc les ferides de la bala i el meu fill rep tractament psiquiàtric.

ESTIC MOLT DECEBUDA AMB LA POLICIA, que se'n va mantenir al marge i no va fer res, tot i que sabien que a casa nostra hi havia violència armada i que el meu marit tenia una arma il·legal. «No discutiu davant dels nens, no els fa cap bé», era tot el que deien quan els trucava perquè intervinguessin.

Estic molt decebuda amb la policia, que se'n va mantenir al marge i no va fer res, tot i que sabien que a casa nostra hi havia violència armada i que el meu marit tenia una arma il·legal.

Després de divuit anys de matrimoni i dotze d'assetjament diari, fa uns mesos he aconseguit finalment escapar de casa amb la meua filla petita, i actualment vivim en un refugi.

Informació

Lectures complementàries

Recursos de la Xarxa de Dones de la IANSA

Portal i butlletí de la Xarxa de Dones de IANSA:
<http://www.iansa.org/women>

Carpeteta d'informació de IANSA sobre dones i violència armada
<http://www.iansa.org/women/documents/Women-and-Guns-Information-Kit.pdf>

Publicacions

Control Arms, *The Impact of Guns on Women's Lives*, 2005.
<http://www.controlarms.org/documents/smalla-arms-women-report-final2-1.pdf>

Vanessa Farr i Kiflemariam Gebre-Wold (eds.), *Gender Perspectives on Small Arms and Light Weapons: Regional and International Concerns*, BICC Brief 24, 2002.
<http://www.bicc.de/publications/briefs/brief24/brief24.pdf>

Vanessa Farr, «Scared Half to Death: The Gendered Impacts of Proliferating Small Arms», *Contemporary Security Policy*, Vol. 27, No. 1 (Abril 2006: 45-59): 2006.

International Alert, *Inclusive Security, Sustainable Peace: A Toolkit for Advocacy and Action*.
http://www.international-alert.org/our_work/themes/gender_training.php

Nicola Johnston i William Godnick amb Charlotte Watson i Michael von Tangen Page, *Putting a Human Face to the Problem of Small Arms Proliferation: Gender Implications for the Effective Implementation of the UN Programme of Action*, 2005.
http://www.international-alert.org/pdfs/gender_and_programme_of_action.pdf

Elisabeth Rehn i Ellen Johnson Sirleaf, *Women, War, Peace: The Independent Experts' Assessment on the Impact of Armed Conflict on Women and Women's Role in Peace-Building*, 2002.
http://www.unifem.org/resources/item_detail.php?ProductID=17

UNIFEM, *Getting it right, doing it right: Gender and Disarmament, Demobilization and Reintegration*, octubre 2004.
<http://www.womenwarpeace.org/issues/ddr/gettingitright.pdf>

«Women, Men and Gun Violence: Options for Action», a Centre for Humanitarian Dialogue, *Missing Pieces: Directions for Reducing Gun Violence through the UN Process on Small Arms Control*, 2005.
http://www.hdcentre.org/datastore/Small%20arms/Missing_Pieces/Missing%20Pieces.pdf

Llocs web

Portal de la Xarxa de Dones de IANSA:
<http://www.iansa.org/women>

Projecte Peacewomen de la Lliga Internacional de Dones per a la Pau i la Llibertat (WILPF):
<http://www.peacewomen.org/>

Portal de l'UNIFEM sobre les dones, la pau i la seguretat:
<http://www.womenwarpeace.org/>

AGRAÏMENTS

Primer de tot volem donar les gràcies a les dones que ens han ofert les seves històries per fer aquesta publicació. Donem les gràcies a molts membres de la Xarxa de Dones de IANSA, que ens han ajudat a recollir les històries i les fotografies, incloses Wendy Cukier (Coalition for Gun Control, Canadà), Maria Pia Devoto, Raquel Dias i Natasa Dokovska (periodistes de Children and Women's Rights and the Protection of the Environment), Jessica Galeria, Shobha Gautam (Institute of Human Rights Communication, Nepal – IHRICON), Viviane Kitete, Geeta Kurhade (Medicovet Rural Welfare Society), Miel Laurinaria (Kilusang para sa Pambansang Demokrasya), Fatoumata Maiga (Association des Femmes pour les Initiatives de Paix – AFIP), Christelle Manirankiza Feza (Association des Jeunes Chrétiens en Afrique Centrale – AJECA), Roselyn Mungai (Oxfam GB Kenya), Qamar Naseem (Blue Veins), Ruth Ochieng, Shingo Ogawa (Terra Renaissance), Viviam Perrone (Asociación Madres del Dolor) i Dulce Umanzor. Supervivents ha estat compilat i editat per Susanna Kalitowski, coordinadora de la Xarxa de Dones de IANSA. Volem agrair també a Magda Coss, Ludovic N'Doua, Fran Protti-Alvarez i Branislav Trajkovski la seva ajuda en la traducció. El disseny és de Hilary Tranter. El projecte ha estat finançat pel govern de Noruega.

Crèdits

www.iansa.org

internacional d'armes i per al desenvolupament de polítiques que protegeixin les persones de la violència armada.

IANSA és una xarxa global de més de 700 organitzacions de la societat civil que inclou seguidors de campanyes democràtiques, activistes pels drets humans, agències de desenvolupament, organitzacions religioses, mèdiques i acadèmiques, treballadors humanitaris, grups de suport a víctimes i advocats. Els membres de IANSA treballem per a la creació de controls en el comerç

La participació de persones de tants sectors diferents implica que el pensament i l'acció de IANSA no es basen només en la recerca i la informació, sinó també en l'experiència directa. En els barris pobres de Manila, en els camps de batalla del Congo o en els carrers de Medellín hi ha membres de IANSA que són testimonis de primera mà dels efectes nefastos de la proliferació de les armes.

www.iansa.org/women

La **Xarxa de Dones de IANSA** es va fundar per connectar les organitzacions que treballen aspectes relacionats amb la dona amb la campanya mundial per controlar la proliferació i l'ús indegut de les armes lleugeres, i per assegurar que aquesta campanya reflecteixi les preocupacions i la realitat de les dones. El seu objectiu és construir un moviment unit i dinàmic de dones que s'oposen a la violència armada arreu del món.

Els membres de la Xarxa de Dones de IANSA treballen per mobilitzar l'opinió pública i fer pressió per aconseguir canvis polítics en l'àmbit regional, nacional i internacional, i ofereixen informació sobre les diverses maneres en què la violència armada afecta les dones, els homes, les nenes i els nens.

Fundació per la Pau

www.fundacioperlapau.org

La **Fundació per la Pau**, nascuda l'any 1983 i membre de IANSA des dels seus inicis, treballa per un món en pau. A través d'una opinió pública cada cop més informada i activa, vol impulsar tots aquells canvis culturals i estructurals que facin possible l'eradicació de la violència com a forma de relació entre les persones i els pobles.

El nostre compromís amb la pau ens porta a desenvolupar activitats d'educació per la pau, de sensibilització i mobilització social i d'implicació en conflictes. La seva prevenció, resolució o transformació, tant dels més propers com dels més llunyans és un dels nostres principals objectius.

Amb el suport de:

**Tinc l'esperança que en el futur
els nostres fills podran viure
en pau, sense tenir por de la
violència armada.**

Janet Aol, Uganda

Fundació per la Pau

c/ Casp, 31, 2n 1a A - 08010 Barcelona
Telèfon: 93 302 51 29 - FAX 93 301 75 62
info@fundacioperlapau.org
www.fundacioperlapau.org